

АНОТАЦІЯ

навчальної дисципліни

«Планування територій»

1. Назва дисципліни – «Планування територій».

2. Лектор – кандидат географічних наук, доцент Кравченко Катерина Олександрівна.

3. Курс – 2 першого (бакалаврського) рівня вищої освіти), семестр – 3.

4. Кількість: кредитів – 3; академічних годин – 90 (у т.ч. аудиторних – 48, самостійна робота - 42).

5. Опис дисципліни:

Мета дисципліни – формування у здобувачів вищої освіти системи знань про теоретико-методологічні та прикладні засади планування територій, розвиток здатності аналізувати просторову організацію територіальних систем, виявляти проблеми та потенціали територіального розвитку, а також обґрунтовувати рішення у сфері просторового, містобудівного та стратегічного планування в контексті сталого розвитку.

Завдання дисципліни:

1. розкрити сутність і зміст планування територій як складової суспільно-географічного, містобудівного та управлінського знання;
2. ознайомити здобувачів із основними поняттями дисципліни: територія, просторовий розвиток, функціональне зонування, територіальна структура, планувальна організація, містобудівна документація, інтегроване планування;
3. охарактеризувати рівні, принципи та інструменти планування територій на національному, регіональному та локальному рівнях;
4. сформулювати уявлення про взаємозв'язок просторового планування, регіонального розвитку, урбанізації, транспортної організації, екологічної безпеки та охорони культурної спадщини;
5. ознайомити здобувачів із сучасними методами аналізу території, зокрема картографічними, GIS-методами, просторовим моделюванням, функціональним аналізом і сценарним підходом;
6. розвинути навички оцінювання територіальних диспропорцій, просторових конфліктів і підготовки пропозицій щодо збалансованого використання територій в умовах сучасних трансформацій та повоєнного відновлення.

Зміст дисципліни:

Тема 1. Планування територій як науково-практичний напрям. Предмет, об'єкт, мета і завдання дисципліни. Місце курсу в системі суспільної географії, урбаністики та просторового планування.

Тема 2. Теоретичні основи планування територій. Еволюція підходів до територіального і просторового планування. Принципи комплексності, збалансованості, інтегрованості та сталості.

Тема 3. Територія як об'єкт планування. Природно-ресурсні, демографічні, господарські, інфраструктурні та екологічні чинники планувальної організації території.

Тема 4. Рівні та види планування територій. Державний, регіональний, субрегіональний і локальний рівні. Просторове, стратегічне, функціональне та містобудівне планування.

Тема 5. Містобудівна документація та інструменти планування територій. Комплексні плани просторового розвитку, генеральні плани, детальні плани території, зонування та регламенти використання територій.

Тема 6. Функціонально-планувальна організація територій. Просторове зонування, сельбищні, виробничі, рекреаційні, природоохоронні та транспортні території. Планувальні обмеження та конфлікти землекористування.

Тема 7. Планування територій у контексті регіонального розвитку та урбанізації. Роль міст, агломерацій, транспортних коридорів, центрів зростання та опорного каркасу розселення у формуванні просторової структури.

Тема 8. Стале та інтегроване планування територій. Екологічні обмеження, адаптація до змін клімату, інклюзивність, мобільність, цифровізація та участь громад у плануванні.

Тема 9. Сучасні виклики планування територій в Україні та світі. Децентралізація, повоєнне відновлення, ревіталізація територій, управління ризиками, підвищення просторової стійкості територіальних систем.

6. *Форми навчання* – лекції, практичні заняття та самостійна робота студентів відповідно до програми курсу.

7. *Методи викладання і навчання* - пояснювально-ілюстративні; репродуктивні; проблемно-пошукові; аналітичні; дослідницькі; кейс-метод; картографічний метод; GIS-аналіз; метод просторового моделювання.

8. Методи контролю знань, система оцінювання - перевірка і захист практичних робіт, виконання аналітичних завдань із планувальної організації територій, участь у дискусіях, вирішення проблемних питань і ситуаційних завдань під час практичних і лекційних занять, поточний контроль, підсумковий заліковий контроль.

9. Навчально-методичне забезпечення:

1. UN-Habitat. *International Guidelines on Urban and Territorial Planning*. Nairobi, 2015.
2. UN-Habitat. *International Guidelines on Urban and Territorial Planning: A Handbook*. Nairobi, 2015.
3. UNESCO. *Recommendation on the Historic Urban Landscape*. Paris, 2011.
4. *Territorial Agenda 2030: A Future for All Places*. 2020.
5. *The New Leipzig Charter: The Transformative Power of Cities for the Common Good*. 2020.
6. Закон України «Про регулювання містобудівної діяльності» від 17.02.2011 № 3038-VI.
7. Державна стратегія регіонального розвитку України на 2021–2027 роки. Київ, 2020.
8. European Commission. *Cohesion in Europe towards 2050. Eighth Report on Economic, Social and Territorial Cohesion*. Brussels, 2022.
9. Hersperger, A. M., Oliveira, E., Pagliarin, S., et al. Urban land-use change: The role of strategic spatial planning. *Global Environmental Change*. 2018. Vol. 51. P. 32–42.
10. Daunt, A. B. P., Silva, T. S. F., et al. The role of spatial planning in land change: An assessment of urban planning and nature conservation efficiency at the southeastern coast of Brazil. *Land Use Policy*. 2021. Vol. 111. Article 105771.
11. Auzins, A., Chigbu, U. E. Values-Led Planning Approach in Spatial Development: A Methodology. *Land*. 2021. Vol. 10(5). Article 461. DOI: 10.3390/land10050461.
12. Anisimov, O. Establishment of a New Planning System in Ukraine. *Planning Perspectives*. 2024. Vol. 25(4). P. 482–501.

10. Мова викладання – українська.